

Aan Provinciale Staten

DATUM	26-10-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	Mobiliteit	COMMISSIE	Milieu en mobiliteit
STELLER	R. van Dijk	TELEFOONNUMMER	06-52769779
NUMMER	822C67DE	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee

Onderwerp Statenbrief:

Jaar- en trendrapportage OV 2020

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Hierbij bieden wij u de Jaar- en trendrapportage openbaar vervoer over 2020 aan. Hierin worden de staat en ontwikkeling van het openbaar vervoer met feiten en cijfers in kaart gebracht. Door verspreiding onder onze relaties willen wij deze kennis op publieksvriendelijke wijze ook buiten het provinciehuis delen.

De rapportage over 2020 staat in het teken van de gevolgen van de coronapandemie. Zo goed als alle cijfers worden hierdoor beïnvloed waardoor historische trends doorbroken zijn en overschaduwd door de (ook) voor het openbaar vervoer ingrijpende gevolgen van corona. Cijfers over reizigerswaardering ontbreken. Niettemin wordt zo veel als mogelijk op dezelfde wijze als voorgaande jaren gerapporteerd over het openbaar vervoer.

Inleiding

Wij zijn verantwoordelijk voor het openbaar vervoer per tram en bus en hebben hiervoor twee concessies verleend en in beheer:

1) Concessie Regio Utrecht:

Deze concessie is gegund aan vervoerder Qbuzz en wordt uitgevoerd onder de naam U-OV. Deze concessie omvat het openbaar bus- en tramvervoer in de gemeenten Utrecht, Stichtse Vecht, Nieuwegein, IJsselstein, Vijfheerenlanden, Houten, Bunnik, Zeist en De Bilt. De concessie is gestart eind 2013 en heeft een looptijd tot eind 2023.

2) Concessie Provincie Utrecht

Deze concessie is gegund aan vervoerder Keolis en wordt uitgevoerd onder de naam Syntus Utrecht. Deze concessie beslaat het openbaar busvervoer in de overige gemeenten in de provincie Utrecht. De concessie is gestart eind 2016 en heeft een looptijd tot eind 2023.

Over de concessies openbaar vervoer wordt sinds 2009 jaarlijks verslag gedaan middels deze rapportage.

De Jaar- en trendrapportage is als bijlage toegevoegd (nr. 1) maar ook beschikbaar via de provinciale website (www.provincie-utrecht.nl) onder Onderwerpen / Mobiliteit / Openbaar vervoer / Downloads.

Toelichting

De Jaar- en trendrapportage OV 2020 laat zich als volgt samenvatten:

De rapportage over 2020 is doordeesemd van de gevolgen van de coronapandemie. Het belangrijkste gevolg is de scherpe afname van het aantal reizigers. Vanaf medio maart hebben lockdowns, anderhalve-meter-samenleving

en een dringend verzoek af te zien van niet-noodzakelijk ov-gebruik ertoe geleid dat in 2020 maar ongeveer de helft van het aantal reizigers is vervoerd ten opzichte van 2019. Daardoor is ook het aanbod van het openbaar vervoer 'afgeschaald', hoewel veel minder sterk (rond de 10%) dan de reizigersafname. Het aanbod van openbaar vervoer is zo veel mogelijk op peil gehouden om reizigers in essentiële beroepen te kunnen blijven vervoeren. Het grote verlies in reizigersinkomsten is grotendeels gecompenseerd door het Rijk met de Beschikbaarheidsvergoeding OV. Zonder die vergoeding gerekend zakte de kostendekkingsgraad zo'n 10 à 17%-punten (Syntus en U-OV respectievelijk) ten opzichte van 2019.

Paradoxaal genoeg had de pandemie 'positieve' gevolgen voor de betrouwbaarheid en wel vanwege de situatie op de weg die maandenlang (zeer) rustig is geweest. Bovendien hoefden bussen en trams veel minder te halteren om passagiers in en uit te laten stappen. De rituitval halveerde ongeveer behalve bij de tram waarop veel storingen waren met name gerelateerd aan de opstart van de Uithoflijn vanaf medio december 2019. Ook de stiptheid verbeterde in zijn geheel, maar er werd wel veel vaker te vroeg gereden. Ook hier is de tram weer uitzondering.

Het wagenpark is bij U-OV in 2020 flink vernieuwd met onder andere 20 nieuwe elektrische bussen. Ook bij Syntus zijn 5 nieuwe elektrische bussen ingestroomd.

Ook op het gebied van klantreacties (klachten) is een scherpe afname te zien parallel aan de reizigersafname. Datzelfde geldt voor het aantal incidenten maar dan alleen bij Syntus. In het (hoogstedelijker) U-OV gebied werd anders gereageerd op de coronamaatregelen. Er waren meer incidenten door het niet dragen van een mondkap en niet inchecken (dat makkelijker was geworden door het maandenlange achterin de bus instappen).

Het reguliere landelijke onderzoek (waaruit ook cijfers per concessie komen) van het CROW naar waardering van reizigers in het openbaar vervoer -de OV-klantenbarometer- is niet uitgevoerd in 2020. Er waren (te) weinig te enquêteren reizigers en het was onwenselijk om met enquêteurs in bussen en trams rond te lopen.

Nieuw in de rapportage over 2020 is een hoofdstuk 'specials' waarin wordt bericht over specifieke projecten zoals de Uithoflijn (eerste volledige jaar in 2020), U-link (een nieuwe formule voor een zestal hoogwaardige buslijnen) en flexvervoer. Helaas is door corona nog weinig te zeggen over de effecten van deze projecten.

Vervolprocedure / voortgang

Jaarlijks ontvangt u een nieuwe rapportage.

Bijlagen

1) Jaar- en trendrapportage OV 2020

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen